

משה סקאל

על האוננות, או: מדוע עמיחי עזב את פריז לצמיתות ולא סיפר לאמו

פרק מתוך "אחיך אלייך, אחיך", רומן בכתובים

קלימנוס, יוון, 10 באוגוסט 2003

בוקר טוב, אימא,

אני שוכב לי על האבנים הקשות של פרדיז ביץ, וכותב. סביבי דממה. סיפרו היום בחדשות, שבצרפת הגיע החום לשיא חדש, ושאנשים שם נמצאים בסכנת חיים. אשרי שאני רחוק מכל זה. קיץ היא עונה בלתי נסבלת בפריז. העיר ההיא אינה מתפקדת בחום, הוא אינו יאה לה. מימי של נהר הסיין מסנוורים את כל המעז להישיר את מבטו לעברם, השמש הצהובה בולעת כל חלקה טובה בעיר, האנשים מרטטים בתוך העיסה הזאת כמו בתוך קרם קרמל, ועורם נצרב כמו קרום הקרמל, ונפשם נמסה בם. מכל מקום, הקיץ האחרון, זה שבמהלכו אזל לי הכסף, היה קיץ חם עוד יותר מתמיד. כדור הארץ התחמם לו תחת רגלי, ולא הספיק לשרוף בלהטו את סניף הבנק שלי, אלא רק למלט ממנו את עובדי הסניף לחופשתם. את כולם - מלבד הפקיד דיקי-הגו, זה שפתח לי את החשבון כשהגעתי לפריז, לפני כך וכך שנים (ארבע? חמש?).

הוא אדם מרושע, פקיד הבנק שלי. אין דבר המעצב נפש מרשעת כמו שילוב של ילדות טובה ונעורים איומים. במצב הזה לא נותר לך אלא לתעב כל דבר שמקיף אותך, שנחסך ממך כל עוד היית ילד, כשהשיער היחיד שהכרת היה על הראש, והעירום היחיד שידעת היה עירומם של הוריק, העירום המרטט, המדולדל הזה, שנשפך מגופם כמו חרק (תמיד העדפתי את עירומם של בעלי החיים בגן החיות). אותו פקיד בנק, שבוקר אחד הסתיימה לה ילדותו - הבוקר שבו הוא נדהם לגלות חמש שערות שהנצו בלילה על ערוותו - פוקח את עיניו, ודבר אינו כשהיה.

ניסית פעם, בעודך ילדה, להקיף במחשבה אחת את פארק השעשועים שבו שיחקת, או את הבית שבו גדלת? המקומות האלה, שתמיד נראו לך אדירי ממדים, שלא ניתן היה, במחי מחשבה פשוטה אחת, להקיף את כלי-כולם, והיה עלייך לבצע במוחך פעולה פשוטה-מסובכת של גזירה והרכבה, אותם מקומות

נראים קטנים כל כך ממרום מושבו של הנער הרפה, מגודל שערות הערווה, המכלות בו כל חלקה טובה! כי מילא המקום המוצנע ההוא, זה שאמו בלבר חזתה בו, ובלילות אולי היתה מוצצת אותו בחשאי, כפי שילד מוצץ סוכרייה קטנה, המקום ההוא היה, אחרי ככלות הכול, קודש קודשי הקודשים של אותו ילד־נער. אבל אז הגיע תורם של מקומות אחרים בגופו - הרי הדבר נעשה מן הכבד אל הקל! תחילה המקום המוצנע ההוא, אחריו מקומות אחרים, מוצנעים פחות, ולבסוף - ישמור האל - שערות ברורות, שגסי הרוח יקראו להן "חתימת שפם", מאפילות על שפתו העליונה! וכבר עליו לשאת את קלונו בריש גלי. אבל דיברתי על פקיד הבנק, תסלחי לי, אימא. מוטב שנלך צעד־צעד. פקיד הבנק הזה גדל במשפחה מבוססת. נאמר שהוא בנם הבכור של מנהל בנק ושל מורה בבית ספר תיכון. כשהוא נולד, היתה אמו הצעירה מלטפת ומנשקת אותו כל העת. היא מעולם לא חשבה שמשוהו כל כך יפה, כל כך טהור, יוכל לצאת מבין ירכיה. היא מכסה את גופו בנשיקות, מלטפת את עורו החלק, משחילה את אצבעותיה בין אצבעותיו הזעירות. היא מחליפה את החיתולים שלו, וניחוחם מעביר בה רטט, היא גוזזת את ציפורניו, היא רוחצת אותו, וכל אותה העת מוסיף גופו להפיץ את ריחו הענוג. לדבר הקטן שהוא מסתיר בין ירכיו היא קוראת: בולכול.

אביו של פקיד הבנק, ברייה מגודלת ושעירה, שזין גדול נשרך לפניה כמו זנב, נוהג לתפוס את גופו של בנו, ולהניפו גבוה־גבוה מעל לראשו. התינוק אחוז אימה. הוא בוכה, החרר מסתחרר באישוניו. הוא מקמט את פרצופו, וצווחותיו מחרישות את אוזניו של אביו. האב מניח את התינוק במיטתו, והולך משם. הוא מפקיר אותו לחושך ולאם הצעירה.

אחר כך הוא גדל, פקיד הבנק שלי. הוא לומד לשבת, למחוא כפיים, הוא אומר: אבא, אימא, הוא אומר דברים שרק הוא עצמו מבין. ילדותו היא ילדות מאושרת ומטומטמת למדי. אותו תינוק שמח בעצמו, בדיוק כפי שהוא שמח באוכל שמועתר לפיו, בצללים המרצדים לכבודו על הקיר ובאמו המחייכת לעברו. הכול נעשה לכבודו ולשביעות רצונו. כשהוא בן שנתיים, נולדת אחותו. במהלך השעות הארוכות שבהן ספונה האם בחדרה של האחות, הוא לומד להעסיק את עצמו. הוא מדבר אל החיות המקיפות אותו, הנראות והבלתי נראות, הוא שר שירים לעצמו, וכידידותו אט־אט מופגת. מאוחר כלילה מתגנבת האם לצד מיטתו. היא מיטיבה את השמיכה, ואצבעה מלטפת את לחיו החמה. למחרת מגיעה המטפלת, ורוחצת אותו בידיים אמונות. אחר כך היא משאירה אותו בחדרו, מוקף בכל החיות, הנראות והבלתי נראות, ומתפנה לאחותו הקטנה. לפעמים הוא מתבונן בה, באחותו. כמה היא זעירה,

מוקפת במיטת הסורגים שהיתה פעם שלו. עיניה הגדולות בוהות בו. פעם אחת נתנו לו להתקרב אליה, והוא צבט את לחייה כל כך חזק, שהרחיקו אותה ממנו, ומאז הם מופרדים.

ימיו של פקיד-הבנק-לעתידי עוברים עליו בחברת ילדים בני גילו. יש להם נושאים משותפים, יש להם שפה משותפת. עולמם אדיר-הממדים הוא רחבת המשחקים. הם אוהבים לגעת זה בזה, הם בוכים לעתים קרובות, הם נהנים למלא את בגדיהם בגרגירי חול. אחר הצהריים, לאחר שלקחה אותו המטפלת מגן הילדים, בעודה רוחצת אותו, הוא מחזיק את הכולבול בין אצבעותיו, ונהנה להשתין ממנו אל עבר המים הנעלמים בחור הביוב. בערב מושיבה אותו אמו במטבח, ומערה אוכל אל פיו. הילדון לועס את האוכל, ובוהה בעיניה של אמו. אצבעו נשלחת לעברה, ואוכל נשפך מבין שפתיו על צוהר העירום -

"עמיחי" - את קוטעת אותי, "תפסיק להטריח אותי בילדותו של פקיד הבנק שלך. תגיע לעיקר." אבל אימא, סכלנות. אם תתאזרי בסכלנות, אולי תדעי מדוע אני מלאה אותך בכל זה. הרי ברור לך שאני לא מדבר רק על פקיד הבנק שלי, לא? אני בוחר בו וכופה עליו את דמותו, בדיוק כפי שאת אימצת אותי, וכפית את עצמי על עצמי, וכפית עלי את מסע הנדודים האינ-סופי - משביל לשביל, מלב אל לב, מחוף אל חוף... מסע שהתחיל בפרזי ושתחתנו הנוכחית היא יוון - האי היווני קלימנוס. גם באי הזה, ככלל מקום, אני נושא את קלוני, אבל אות הקין שלי, אימא, אינו חקוק על מצחי - הוא לא אחר מאשר הפרצוף שלי!

ובכן, פקיד הבנק שלי, הפקיד שהיה כבן שלושים כשהגעתי לפרזי לפני ארבע או חמש שנים, וכעת הוא בן שלושים פלוס, הפקיד דיק-הגו, הלבוש תמיד במכנסי בד דיקים המלופפים סביב מותניו הדיקים, אותו פקיד גילה את ערוותו בגיל אחת-עשרה. הוא נועל את חדר האמבטיה, ובוחר את עצמו. אביו מתדפק על הדלת. "אני לא מוכן שבבית הזה יהיו דלתות נעולות!" צועק האב. "רק רגע", עונה הנער. ראשו רכון על חלציו, וריאותיו מתנשפות מן המאמץ ומן הלחץ. "תפתח את הדלת", ממשיך האב לצעוק. הנער כורך מגבת סביב מותניו, פותח את דלת חדר האמבטיה, ומשתחל משם, בטרם יספיק האב לעוצרו. הוא מסתגר בחדרו, מעלים את עצמו תחת השמיכה. שם, הוא טובל את אצבעותיו במבושיו הצפודים מן הקור.

אחר כך יגיע תורם של הפצעים המוגלתיים על האף, ועל המצח, ועל הסנטר, ושערות יצמחו לו פה ושם, ולבסוף, לקורת רוחם של אביו ואמו, יוחתם העור שמעל לשפתו העליונה בשפם. הנער יגוזז את השפם בסתר, והשפם יצמח שוב. הוא ישוב ויגוזז אותו, והשפם, כמו גידול שוטה, ישוב

ויעלה מעל לשפתו. ובכל פעם יהיו השערות עבות יותר, ברורות יותר לעין הכולשת אחר חרפתו. הנער יורגל ללכת ברחוב כשראשו מורכן כלפי מטה. הוא יסתיר את פיו באצבעותיו, וימעט בדיבור. בכל מקרה, אין לו דבר מיוחד לומר. הימים שבהם היה מדבר לכולם ולעצמו נעלמו. אותם ימים שבהם לא הספיק לו אוצר המילים שהספיק לרכוש, והוא היה פולט פיטומי מילים נסתרות, רחוקים ממנו כמו כרסו של הזאטוט שהיה.

הוא אינו כמו כולם, ושונותו חותכת בו כמו תער העובר על הלב. כל אותם מקומות, שבילדותו נראו לו רחבים כל כך, ובנעוריו התכווצו עד לבלתי הֵפֵר, חונקים את נפשו. אין לו חבר. איך ניתן לחבבו? הוא הרי מכוער, הוא מרופד בשומן הממלא את פטמותיו ומקשה אותן, עורו משוח תמיד במעטה כוהק, שיניו גדולות ועקומות, פצעים נפערים בבשרו כאילו ניסרו בו כל העת, והכאב, הכאב הבלתי מוסבר הזה, מושך את גופו מעורר הגועל מטה־מטה... הנער נועל את עצמו בחדר השירותים של אולם הספורט. לכאורה, מותרות בלתי רגילים - לשבת בחוסר מעש, בשעה שחבריך מתרוצצים על מגרש הספורט ובוועטים בכדור לכל עבר בחמת זעם! אבל חכי רגע. למטה, במקום המוצנע ההוא, המקום שבו הכול התחיל, המקום שמסמל את קצה של ילדותו, שם קורה איזה דבר. הכפתור הזעיר, שאמו קראה לו "בולבול", ששום תועלת לא צמחה ממנו, אך די היה להחזיק אותו כדי לחוש איזו כלימה חבויה, הכפתור הזה מלמד את עצמו לצמח. הנער מתבונן בהשתאות כיצד הוא נמתח, כמו אצבע מתוך אגרוף, כיצד הוא מתיישר ונעמד במאונך לגוף (שאם לא היה מחובר לגוף, הוא היה פשוט מתנתק ממנו, ומסתלק משם כמו זנב של שממית).

הבולבול מתרומם ומתרומם, ולפעמים מרגיש הנער צורך לתפוס בו, וכשנוגעות אצבעותיו בבולבול, הופך הבולבול לנרצע, ותחת האצבעות הלופפות אותו הוא תופח, ושומה על הנער לאחוז בו בחוזקה, ולהניע את אצבעותיו חוזר והנע, והבולבול תופח עוד, וכבר לא ניתן, גם לו רצה, להשיבו לחיק התחתונים. כל גופו של הנער גועש סביב הזין, והזין הוא לו מרכז הכובד, וגופו של הנער כמרחף, ואצבעותיו משפשפות את העור העדין, הסמוק, וזיכרונו הגנטי מפשפש ומפשפש, ולבסוף, הו, מים! נוזל! שִפִיך? הוהו השפיך המדובר?

"אנכרוניזם!" תוקיעי. "נער כזה, כפי שאתה מתאר אותו, אינו יכול לדעת דבר וחצי דבר על זרע, שלא לומר 'שפיך'. אתה מדברר את הגיבור שלך, עמיחי. ומה הרמזים האלה על מין אוראלי, כביכול, שביצעה בו אמו? אתה בכלל יודע לאן אתה נכנס, עמיחי? אתה רוצה לתאר יחסים אדיפליים, ארבה,

עשו את זה הרכה לפניך. אתה רוצה לזעזע? הצלחת. אבל מין אוראלי? גילוי עריות? עשה לי טובה, עמיחי..."

אבל אימא, את הולכת ומסתבכת! מה את מרקדקת בפרטים, כאילו הכרת אותו כבר, את הנער שמבלי שידע מתפתחת בו נפש מרשעת? אני מתאר תהליך, בסדר? תהליך. ואני מזכיר לך - מדובר בפקיד הבנק שלי. פקיד הבנק! לא את, לא אני, פקיד הבנק. ועוד דבר, תפסיקי לקרוא בשמי כל הזמן, עמיחי ועמיחי. זה גורם לך לריגוש? וחוץ מזה, מה את מתחסדת? את הרי יודעת שבנסיונות אחרות את ואני היינו יכולים להיות מאהבים... השתקתי אותך? טוב מאוד.

על מה הוא חושב אפוא אותו נער המשחק בבולבולו, וממציא מחדש את האוננות (כי מתוך כל הזיכרון הגנטי הטוען מידע במוחנו עד לפרטי-פרטים, נשמטה, ולא במקרה, מלאכת האוננות. זאת מאחר שעל כל נער להמציא אותה בכל פעם מחדש. שהרי בניגוד לכל אותם טקסים שבטיים שעליו לעבור כדי לקבל את חותמו של הגבר שיהיה, מהותה של האוננות הראשונה היא ההפך מכל דבר שבטי. זהו הגרעין הכמוס ביותר, שממנו תצמח אישיותו?) הנער, כמוכן, לא מודע לכל הנאמר בסוגריים שלעיל. הוא עסוק במשחק החדש שגילה, משחק מענג מאין כמוהו, שכמו האמנות האמתית, תכליתו האחת והיחידה היא עצם קיומו. עכשיו יעקמו הבריות את האף ויאמרו: "מה לזה ולאמנות? האם כל נפיחה היא יצירת מופת?" שָקט, בורגנים שלי. אחת ולתמיד שָקט! לו אמרתי לכם שזה עניין של טעם, הייתם בוודאי נרגעים. "עניין של טעם?" אתם נושמים לרווחה. "כמוכן, זה הכול עניין של טעם." אבל אני לא אעשה לכם חיים קלים. אם בכוונתכם להמשיך ולדרוש במי האופטיים האניגים שלכם, מובטח לכם כי תזכו לחיים ארוכים ומשעממים למדי. אבל אם אתם רוצים, פעם אחת, לטעום טעמה של אמנות אמתית, אני מזמין אתכם להתבונן בחדרו של הנער בן השלוש-עשרה, הספון עדיין בחדרו.

מול עיניו פרש הנער חוברות שונות. היכן השיג אותן? הוא ליקט מפה ומשם: חוברת אחת מצא בין החפצים שהטמין אביו במעמקי הארון. חוברת אחרת הוא רכש בחנות לספרים משומשים. זוהי חוברת פורנוגרפית ששמה: "אהבה במגרש הטניס", ואשר דפיה היו מקומטים מרוב שימוש. בחוברת זו נראו איברים מזדקרים מתוך מכנסי אדידס, וחצאיות טניס מורמות, ואשכים שעירים וכבדים, ושפתיים לחות של קוס. אבל מבין כל הדברים שקיבץ אותו נער, הדבר שהסעיר את דמיונו יותר מכול, היה ספר בכריכה עבה, ששאל מספריית בית הספר. היה זה רומן אמריקני מלא בתיאורי מין, ובמיוחד

בתיאורים של מין אוראלי. התרגום היה מאולץ והתיאורים נדושים, אבל דבר לא יכול היה לפגום בריגוש. ברבות הימים די במחשבה על אותו ספר אמריקני, כדי לגרום לבלבולון לצמח כפי יכולתו. אז הנער שולף אותו מתוך התחתונים, והזין מתעקס, והנער משפשף אותו, והזין מתרצה תחת אצבעותיו, בעוד עטרתו הופכת סמוקה, והשפיך משפיך, ונקרש לו בין אצבעותיו.

הרי לנו משחק חדש. משחק שהנאה בצדו. הנער משליך תחת מיטתו את כל אותם ניירות טישו, המפיצים ריח חזק, מפורש. הוא מתקלח והולך לבית הספר, ובזמן שיעור הספורט, בעודו תופס מחסה בתא השירותים הנעול, הוא שולף את הזין, ולמשך דקות ארוכות הוא איננו שם. זוהי הדרך היחידה שיש בידו כדי לחמוק לשעה מאותם נעורים אומללים. שוב אין לו גוף, כי אם בולבול חשקן, והבולבול נכון בכל הגע לפלוט זרע - אבל מהו הזרע הזה? הרי לשפיך אין שום קשר לכל אותם תרשימים ביולוגיים, המסבירים את כל עניין ההפריה... הפריה? הלא זוהי עקרות לשמה! כי כבר אמרתי, הטעם היחיד באוננות הוא מעשה האוננות עצמו, מפני שמדובר בהתגלותה של אמת. במשך כל אותן שנים אומללות, שבהן הנער נאלם דום, במשך כל אותן שנים מחוקות, זוהי האמידה היחידה שלו, ובאמצעותה הוא משתף את העולם במתווה של נפשו: נפש לבנה, סמיכה ומבעבעת, שמצת שהיא יוצאת לאוויר העולם, היא נקרשת ומפיצה בו את ריחה החזק.

ויום אחד מסתכל הנער סביבו, ורואה את חבריו השבים ממגרש הכדורגל ופושטים את בגדיהם. גופם של הנערים רטוב מזיעה, והם פונים להתקלח בין טורי המקלחות. הם, שלא כמוהו, חסרי בושה. הם מטלטלים את מבושיהם לכל עבר וצוחקים. הם מסיחים בנחת על כל אותן שערות שמעטרות את עורם בכל מקום. הם מקפלים את המרפק, ושרירים רכים מקפצים לנגד עיניו. הנער מרכין את ראשו.

במשך החודשים הבאים הוא עושה כמיטב יכולתו כדי לשאת חן: הוא מגלח את שפמו, הוא לובש בגדים נעימים-למראה, הוא מתחבר עם בנים מדרגה שנייה ושלישית, ולעתים זוכה להתחכך במחיצתם של הבנים מן הדרגה הראשונה. אך נדמה כי הבנים אינם משגיחים בו. הם מסתגרים בינם לבין עצמם בבתיים, תוחבים קלטות וידיאו פורנוגרפיות לתוך המכשירים, ועורכים תחרויות.

הנער שלנו שמע על כל אלה. כמהלך ההפסקות שבין השיעורים הוא סוכב וסובב לו בין מגרשי הספורט, עיניו נעוצות באדמה, רגליו נשרכות. הוא זונח את החוברות הפורנוגרפיות. בזמן מעשה האוננות הוא נעזר בדמיונו הרולף. לפעמים, כאשר אצבעותיו מתרוצצות על גבי הבולבולון, וגופו נשטף בזיעה,

והצלצול המבשר את סוף שיעור ההתעמלות נשמע ברקע, נרפה הזין, והנער אינו מצליח עוד לרוממו. אצבעותיו מלטפות אותו, אך לשווא. עם הזמן הדבר קורה לו לעתים תכופות, עד שלבסוף מגיעה תקופה, שבמהלכה אפילו השעשוע הנחמד, החיוני הזה, אינו עוד בריביוע. במהלך השנה הבאה חוזר מעשה האוננות פה ושם, אבל שוב אין לו, לנער, סיפוק במעשה ידיו. שוב אין זו החוויה הראשונית, הבלעדית רק לו. כעת זהו רק דמיונו שממריא הרחק, אל דמויות יפות ורחוקות, של גופם של הבנים שזנחו אותו לאנחות.

שנים מאוחר יותר יאמצו אותו גברים בשרירים אל חיקם. יהיו אלה גברים גדולים, שעירים כמו אביו. הנער, שגדל והיה לגבר צעיר בעצמו, יעצום את עיניו, וינסה בכל מאורו להתנער מזיכרונות הנעורים הרחוקים. ימי נעוריו יהיו לו כנהר הבוצע בין תקופת ילדותו ובחרותו - נהר שורץ תנינים.

כעת תהי מדוע טענתי כי נפשו של פקיד הבנק לעתיד היא נפש מרשעת - האם כל אוננות עקרה מעוותת את הנפש כל כך, האם חשקים כמוסים בלתי ממומשים יחריבו בהכרח את נפשו של כל נער צעיר?

לדעתי, התשובה חיובית. כי מי שהושלך שוב ושוב ממרומי חשקו, משול לאדם שטעם את טעמה של פטריית הזיה, ובו בזמן נושל מקסמה בכוחו של איזה שיקוי-נגד. אולי, בעצם, המילים "נפש מרשעת" אינן מדויקות דיין. הייתי בוחר במילה הצרפתית: *tordu*. נפש מעוותת, עקלתונית, אולי מסולפת.

ובזאת, אימא, אני מסכם את הפרק השלישי ביומני, פרק ששמו הבלתי רשמי הוא: "על האוננות, או: מדוע עמיחי עזב את פריז לצמיתות ולא סיפר לאמו".